

Előfizetési feltételek.
Egész évre . 5 frt — kr.
Félévre . . 2 frt 50 kr.
Hivatalok, községek, köz-
segi jegyzők és tanítók
részeére egész évre 3 frt.
Italmérők és köresmá-
rok részére az „Italmérők
Közlönyé”-vel együtt
egész évre 4 frt.

Az előfizetések
postautalvánnyal
eszközölendők.

Egyes számok 10 kr-ával
kaphatók a kiadóhiv.

GÖMÖR

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

A GÖMÖRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET

H I V A T A L O S K Ö Z L Ö N Y E.

Hirdetések.

□ centimelenként 2 kr.,
többszöriért 1 1/2 kr. fe-
tendő. Bélyegdíj minden
egyes beiktatásért 30 kr.

A NYILTTÉRBE

minden 3 hasábos gar-
mond sor díja 15 kr.
Hirdetőirodák, előfizetők
vagy gyakori hirdetőik
telemes díjkezdmény-
ben részesülnek.

kéziratok a szerkesztőséghez (Belpiacz, Samarjay-féle há-
I. em.) küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak.
Felelős szerkesztő: Dr. SZELESS ÖDÖN.

Megjelenik hetenkint egyszer,

— VASARNAP. —

A hirdetések, előfizetések, reklamációk,
a kiadóhivatalba (Deák-Ferencz u. 11. sz. alá) intézendők
Laptulajdonos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

Lapunk számára hirdetéseket elfogad a *Reuter* ügynökség és a *Magy. Távir. Iroda* hirdetési irodája Budapest, Granátos-utca a 1 szám.

Pünkösdi ünnepén.

A felvilágosító szellem ünnepe pünkösdi, az írás is hirdeti, hogy az Úr elküldötte lelkét tanítványaihoz, hogy azok elméjében világosság fénye: kedjék.

A jelen század valóságos állandó jelzőnek használja a felvilágosodottságot s büszkén szoktuk emlegetni a felvilágosodott XIX. századot.

És vajjon nem hazugság-e ez ma nálunk, a XIX. század utóján?

Mennyi jelenséget látunk lépten-nyomon, amely éppen nem a felvilágosodottság hirdetője, sőt ellenkezőleg a megcsontosodott butaság kinyomata.

Vagy lehet-e szelidebb szóval illetni azt a sőtét szellemet, amely a felekezeti burka alatt a legundokabb gyűlöletet szítja embertársa iránt?

Vajjon eljutottunk-e oda, hogy egyik vallásfelekezet le akarja társadalmilag, államilag győzni a másikat s ehhez erőt akar gyűjteni a felekezeti szellem által táplált gyűlölködésből?

Vajjon a felvilágosodott szellem nem azt hirdeti-e, hogy vallása után minden ember egyenlő, s hogy az embernek értéke nem függ attól, vajjon milyen valláshoz tartozik. Igaz ugyan, hogy vannak nagyon felvilágosodott férfiak, a nyilvánosság, sajtó emberei között is, kik tudományt, eszt, jellemet, hazafiságot, minden erkölcsi kiváló képességet bizonyos valláshoz tartozástól feltételeznek, de a hazug felvilágosodottság e buta lovagjaira is el fog jönni a pün-

kösdi ünnepe, amely az igazi elmélet fel fogja világosítani, hogy a butasággal kellő módon bánjanak el.

Ez a felekezeti gyűlölködés, ellentét, ez mind szegény hazánkunk javára van, ez mind emeli az egység erejét, amelyen jelene és jövője alapszik.

Ha már a felvilágosodott szellem nem viszi rá az embereket, hogy a felekezeti gyűlölködéssel felhagyjanak, reávihetné őket a hazafiság szent lángja a haza szent ügye, amelyet annyi halgáság, annyi hitvány szenvedély, annyi érdek, annyi tudatlanság marczangol.

De minthogyha nem volna elég csapásnak, hogy felekezetek, a felekezetekkel sűrűlődnak, hitvány emberi tekintetekkel feltámasztják a pártoskodást, versengést az egyes felekezetek kebelében is, hogy az emberek ezek keretén belül is ne egymást szeretni, hanem egymást legyőzni, egymást gyűlölni tanulják: feltámasztják a versengést, hogy egyéni szeszélyek vívjának győzedelmes harcokat a közjó romlására, hogy összetiporják a hazafiságot, erkölcs, tisztesség, becsület szent munkáját.

Vajjon nem ijesztő-e az a butaság, a mely felekezeti kérdésekért uszítja a magyart magyar ellen, az idegen nemzetiség ellenséges lelkületének nagy gyönyörűségére, mely kaczagva, karörömmel nézi, hogy emésztiük egymást olyan erővel, amely éppen elégséges volna az ő legyőzésére.

A felekezeti gyűlölködéshez nagyon közel áll az osztályharc és osztálygyűlölet.

Itt is az alapostolok és álpróféták képezik butaságukkal a legfőbb veszedelmet, kik képtelenek magasabb szempontok hazafias elveire támaszkodni, hanem e helyett eltemetkeznek az élet kicsinyességei között, elfeledve, hogy az osztályellentétet a gyűlölség kioltani nem fogja, hanem csak a haza egy újabb veszedelmére ki fogja élesíteni.

A butaság itt is csak ront anélkül, hogy az osztályellentét javításán bármit is tenni tudna; a hazafiság, felvilágosodottság, elfogultatlanság alkotnak e téren is.

És most jövünk a legelkeseredettebbhez, amely hazánkat legjobban szakgatja szét, a politikai pártoskodás.

A politika szükségessége, hogy több vélemény csoportból álljon, de a melyek különféle utakon egy végcélra, a haza szent ügyét óhajtják szolgálni — ám a butaság munkája, hogy e téren is gyűlölködést, vad szenvedélyt visz a harcába a haza romlására.

Ennyi vészes ellentét, nehéz helyzet nehezedik szegény hazánkra társadalmunkra s ennyi vész között igazán szükség van pünkösdi felvilágosító szellemre.

Szövetkezeti mozgalom.

(—f.) Pólya Jakab egyetemi magántanár szövetkezeti tárgyról irt egyik cikkét eme sokat jelentő szavakkal fejezi be: »A szövetkezeti mozgalom érdemes mindazoknak a pártolására, kik a mai társadalmi rend alapeszméinek híve és akik elejét akarják venni a mai társadalmi rendet fenekestől felforgatni czélzó törekvéseknek

TÁRCZA.

LEVÉL.

— A »Gömör« eredeti tárczája —

Nagysád! engelmet kérek bottlósomért. Nem tudom nevesek-e vagy szomorkodjam tévedésemem? Mind a kettőt teszem. Még egyszer bocsánatot tévedésemért. Önnek én nem a »Fanatizmus és liberálismus«-ról szóló cikket akartam elküldeni, hiszen tudom, hogy nagysád is sok drága könyvecskét hullatott akkor Hock János prédikációján, mit a képviselőházban elszavalt. Ugy történt a dolog, hogy a cikket az újságnak szántam, de helyette az önnek szánt levelet — melyben tagadom, hogy a nők kikutathatatlanságát rejtélyek — küldtem el tévedésből. Ebből kettős károm van, először ön fedd meg liberális voltomért, másodsor »Levél« című tárczáért (a »Felső Magyarországi« hozta napvilágra) kaptam egész sereg levelet. Nagysád! tönkre vagyok téve egészen ezekben a levelekben. Pedig ebben az eltévedt »levélben« nem tagadtam sem azt, hogy a fagyaltól limonádét, vajköpülőt, levendula-balsamot, arató-gépet, földalatti messzelátót, hadihajók páncélozását, puskaport stb. nem önök találták fel, csak egy rövid mondatot »a nő kikutathatatlanságát rejtély«, szállítottam le bizalmasan »a nők« színvonalára. Panaszokodjam Önnek, ki bizonyára nem lett volna olyan szigorú bírám — panaszkodjam? s ítélje meg érdemes-e? — egy pár levelet a kapottak közül ime itt közlök:

»Mystikus poeta!

Olvastam levelét az újságban. Még ön meri tagadni, hogy a nők nem »kikutathatatlanság rejtélyek«, még ön?! Micsoda ön? poeta, tudós, pap, jogász, hogy olyan nagy hangon meri kizárólagos jogainkat tagadni! Igen is, mi kikutathatatlanság rejtélyek vagyunk; ezt se logikával, se pszichológiával nem lehet megdönteni. Ez csak velünk együtt dölne meg; mi pedig állni fogunk s eljön az az idő, mikor mi fogunk uralkodni, (de hiszen most is a nők uralkodnak!) önök pedig hallgatni, s akkor olyan tapintatlan merészségért, milyent ön elkövetett, mindenesetre példás büntetést fogunk róni. Most csak kevésre becsülésemet fejezem ki ön iránt.

»Mystikus poeta!

Hogy mert ilyen vakmerőséget elkövetni! Van önnek neje? érdemes volna, hogy válopert indítson ön ellen. A nő jogát meri tagadni s nymbusunkat tépi le? Irka-firkájával együtt a máglyára érdemes!

»Mystikus poeta!

Jó, hogy nem az igazi nevét irta levele alá. Ön akar velünk szemben logikálni; szép! Nevetséges! hát nem tudja, hogy előttünk minden logika összeomlik? Mondja csak miféle távcsőve van, hogy a nő annyira ki tudta kutatni, hogy ön előtt többé nem rejtély? Ajánlom kérjen szabadalmat erre a távcsőre — hahaha! Parvenu!

»Csodapoeta!

Csoda »levelét« olvastam. Nemde ön is azok közé tartozik, kik problémák megoldásán török a fejüket. Nem kicsinylem ezt a foglal-

zást, hanem ajánlom, hogy 1-ször olyan problémát válasszon, mi megoldható, 2-szor, vessen számot azzal, hogy van-e elég esze azt megoldani; 3-szor önnek legjobb lesz nem foglalkozni problémák megoldásával! Higgye meg, nem arra való. A nő, tudja-e, probléma, de még milyen probléma! Fejtgették már azt tehetségesebb fejek is, mint ön, még se tudtak tovább menni a rejtély megoldásában, mint a kikutathatatlanságig. Még egyszer ajánlom tegye le a tollat; talán a lira jobban fog sikerülni. Adieu!

»Különös poeta!

Különös ember lehet s páratlanul udvarias — nekem férjenek nem kellene! Ön a szerkesztők papirkosarában már valószínűleg hallhatatlan. Egyetlen mondat sem helyes levelében, valószínűleg nem is fog helyeset alkotni soha. Szánom önt nagyon!

Nagysád! Szándékosan választottam ki a szelidebb üdvözlő leveleket. Nemde örömem telhe' bennök? Hát még a többi, miben anarchistának, veszélyes egyéneknek, karakter nélkülinek, még bikkolnak is mondanak, sőt egyik még azt is tagadja, hogy valaha maturát tettem volna, pedig hát már ezen csak túl vagyok!

Esetemnek ez a siralmas oldala, mi — nem tagadom annyira megfélemlített, hogy a női emancipáció ellen irt hosszabb tanulmányomat azóta háromszoros pecsét alatt tartom. Hanem van ám esetemnek nevetséges, jobban mondva biztató oldala is. Képzelve kedves Nagysád, férfaktól is kaptam leveleket Ime ide irok ezekből is egy párt:

Felvidékünk értelmisége ezen igazság által vezettetve, szívének humanus érzelmeit követve, odanyújtá karját az elszórt tévutakon hatása alatt már-már tévutakon indult köznépek s vele a legjobb egyetértéssel két jökora vidékre kiterjedő hitel- és fogyasztási szövetkezet-életbeleléptetésén fáradozik. Az egyik, mely Nyustya központtal Likér és vidékére terjed ki, már is megalakult folyó évi április 21-én. Megválasztá 12 tagu igazgatóságát s ennek kebeléből elnöknek: Kubinyi Andor, pénztárnoknak: Thomka László, könyvelőnek: Rásztóczy Pált és jegyzőnek: Kolbenheyer Józsefet kérte föl; továbbá külön a felügyelő-bizottság 5 tagját, névszerint: Bihary Gyula, Füzessy Márton, Pazár Gusztáv, Solcz Ádám és Takács János urakat.

E szövetkezet célja: tagjainak anyagi- és erkölcsi jólétét a takarékosági hajlam fejlesztése mellett mezőgazdasági hitelügyeinek kielégítése útján emelni. Alapelvei szerint önállóan, a pestmegyei központtól függetlenül, de tagjaira nézve korlátozott felelősséggel kíván működni. A szabályszerűen kitűzött határidőn belül sajátkezeléssel beiratkozott részvényesek száma Nyustya-Likérben s részben Rimabrézón 230 összesen 1205 ü z l e t r é s z s z e l. Egy-egy üzletrész a szegény munkásosztályra való tekintettel csak 10 forinttal állapított meg. E szerint az alábbi névtertekü üzletrészek 12050 forint befektetésnek felelnek meg; a mennyeiben pedig minden egyes befektetés után a részvényes részéről még hátrahagyandó értékű kötelezettség elváltatása jár: azaz a befektetés már 36.000 forint készpénztől áll. Ez pedig viszonyaink között kezdetben több a felbuzdulásnál, sőt valódi biztosítéka a jövő sikernek!

A sikeres előmenetelhez különben annál inkább lehet reményünk, mert nálunk a szövetkezet eszméje és szükségének érzete, három évi vajúdas után, ugyiszólván magától az első nép kebelében született meg és újult erővel támadt föl, míg az intelligencia csak kezelt fogott vele és elősegíteni igyekszik azt. Most alulról fölfelé fejlődő az eszme, nem kell életrehevását kérészakkoltnak vagy valami szalmaláncához hasonló muló tümeménynek tekinteni. E szövetkezet meg fogja már némes hivatását a vidéken kezdeni, ha még annyi kezdetbeli nehézséggel, költséggel, hivatalos czéggjegyzéssel van is az megnehezítve, sőt ha még annyi személyes ellenséggel kellene is megküzdeni! Mert am ellenzői az életrevaló eszmének — a régi üzérkedés kényelemszerető, önző hívei — itt sem hiányzanak. Sőt ezek a másik társzövetkezetnek Rimabánya központtal s Rimabrézón, Rimaszaluzsány, Priboj, Rimócza s Rimalehota vidékkel egyidejűleg remélt megalakulását egyelőre aligha meg nem fogják hiusítani, de — mondom — csak egy időre, mert ez érett eszme újra és ismét föl fogja törni bilincsét és szabad eget kér. A rimabányai gazdanép jómódu, de azért elevenen érzi a mai felvidéki mezőgazdasági viszonyok ezerféle hátrányát. A föld termő ereje gyenge, megmunkálása nehéz és drága, a termény ára ijesztően alacsony, az évek szüktermésűek; viszont pedig az adó emelkedik, a kereskedő világ eladási közvetítésének kamatába igen magas, a szolgák bére fölszágított. Ép azért ez aránylag rendezett anyagi viszonyok közt élő gazdaközönség helyzete korántsem oly irigylésre méltó. Tömörülni, a közös hajt fölia-

merve a hasonlók egymást kölcsönösen támogatni: szövetkezni kívánnak tehát már ők is... Csak talán még az értelmi vezető nem állott még élükre?...

Ha majd mielőbb e két szomszéd szövetkezet is — mint oda lejjebb a Varbóczon székelő gazdasági egyesület — működését megkezdi: áldása egész Rimavölgyünk népének életviszonyaira semmiképp sem maradhat el. Az alsó vidék földmivelő népe, ha megszorul, olesó hitelhez jut, de egyúttal — s ez itt a fő — nemcsak a kölcsönös é intkezés és mivelődés, — de a hitelszövetkezet sarkalatos alapszabályai nyomán is megtanul e nyert hitellel céltudatosan és óvatosan is bálni.

Nyustyan és Likéren pedig, hol a néposztály nagyobb része gyári munkás elem, a mely készpénz keresményéből él, s könnyen urias életmódra, — hogy ne mondjuk — nagy igényű költsékre s ez alapon könnyelmű adósságszínálásra hajlandó, — ha körében egy szabályszerűen működő fogyasztási szövetkezet fog főnnállani, a mely arányt mindig valódi minőségben, illő közép áron és soha hitelbe nem fogja adni, igaz mértékkel fog mérni szegénynek és gazdagnak s a nyereséget pedig az érdekközösségbe léret részvényesek által fogyasztásuk arányában osztja meg. E osztás; lassanként megmozdít szegényekben élni, tulkiadásokból való nem monni, sőt csöngő apródonként kijár, de tényleg évenként bennhagyott esztendői által megakarításokat tenni s tőkét gyűjteni ilyen jótékonyanak reméljük v. d. k. t. t. t. megalakult és még alakítandó hitel- és fogyasztási-gazdasági szövetkezet hatását már közzgazdasági szempontból is. Ha pedig azután ezen gazdasági irányban kifejthető haladáshoz és sikerhez hozzá gondoljuk azt, hogy a megalakult kettős szövetkezet, mint első sorban — különösen nálunk — társadalmi intézmény, mely békítőleg, engesztelőleg fog hatni az e vidéken oly sűrűn ismétlődő nemzetiség vizsalyok lecsillapítására, nem különben ama kiálto ellenlent kiegyenlítésére mely egyfelől a munkaadó jogai a munkások kötelezések, — másfelől az e vidéken újabb igen előtérbe lépett óriási birtoktörmörítés és ismét szomorú birtokvesztés, szóval a nagy vagyon ezer előnye és kényelme és a napról-napra tengődő nagyszegénység ezer buja-baja és örökös nélkülözése között hova tovább, annál eszrevehetőbb mutatkozik: — akkor e vidéki szövetkezetnek társadalmi erkölcsi és hazafias értéke szinte megbecsülhetetlen. Mert am, ne altsuk magunkat! E romlatlannak látszó népünk közt is már-már betelt a tapasztalt író nagyon dicsérő mondása: »Nagyobb örvényt támaszt a vagyon közöttünk, mint a nemzetség vagy a vallás.« Ezt alkalom adtan tüzetesebben is kimutathatjuk.

Eppen azért palam et publice dicséretet és valóban közelismerést érdemel azon hivatása magaslátán álló, de hivatali kötelességén messze túl cselekvő férfiú, aki mint ezen népboldogító, társadalomalkotó eszme motor mense, aránylag elég kényes társadalmi viszonyaink közt is elbátor nehányad magával ezen eszmét életrehevni s megvalósítani! Ez a férfiú Kubinyi Andor, a valódi szabadelvű s nem »néppárti« néppárt. Vajha ő utána indulva vidéki társadalmunk

szegénye és gazdagja, kicsinye és nagyja egymással őszintén megbékülve, egy célt követve, egy szívvel-lélekkel szövetkeznek a saját közboldogulása és az édes magyar haza jólétének emelésére a régi kor tapasztalt történetirójának tanácsát megfogadva: »Concordia res parvae crescut...«

A szövetkezeti eszmének sikeres megvalósulást, az érdekében fáradozó kezdeményezők munkájára áldást kívánunk!

Fóhivás.

Valamely nemzetnek az összes művészetekben való előhaladottságát, tehát műveltségi fokát, nyilvános műalkotásain s műgyűjteményein kívül, főleg abból ítélhetni meg, hogy a művészetek s műpar iránti érzék és hajlandóság azokkal foglalkozni, miként van annak minden rétegében elterjedve.

Valamint a zene, úgy a kisebb képzőművészetek lélekemelő s nemesítő hatása ismeretes. A tűzhelynél, a család kebelében, gyakran egymás kedvéért kölcsönösen foglalkozva vele, a családi élet bensőségét emeli s apró műtermékeivel a ház bensejét díszíti, a műzlest neveli és kifejleszti. Innen van, hogy valamint a család bensőségében úgy a műkedvelők sorában is a nőknek jelentékeny és kiváló szerep jut.

Mindenem szempontokból az 1896-iki ezredéves országos kiállítás XX. csoportjának kebelében, mint önnálló alcsoportban a hazai műkedvelők műveinek kiállítása vételett tervbe.

E csoportban ki fognak állíttatni a műkedvelésképen üzött képzőművészetek termékei, tehát festmények, szobrok, a mennyiben amatőrök által készíttetek és a kiállítas képzőművészeti csarnokában való elhelyezésre igényt nem tarthatnak ugyan, de mind a mellett a művészet bizonyos fokán állanak, továbbá az immár új jelentékeny kulturális tényező gyanánt jelentkező műkedvelői fényképészet termékei.

Ugyancsak e csoport keretében fognak bemutatattani a műkedvelőknek az iparművészet keretébe vágó mindennemű művei, tehát a leggyezős és selyemfestés, fara festés, a majolika- és üvegfestés, fametszés, faragás és égetés, továbbá mindennemű női kézimunka s főleg a himzés magasabb műzlest és ügyességet tanúsító terméke, s általában az iparművészetnek bármely ágába tartozó tárgyak, a mennyiben amatőrök által készíttetek.

A női kézimunkának e csoportba való felvételével egy igen jelentékeny és intelligens elemnek kivántunk alkalmat nyújtani műgyessége bemutatására. A különböző női tanítványok, továbbá az ipari és házi ipari csoportok kiállításában ugyanis a női kézimunka mindenütt nagyobb arányokban szerepelni fog. De míg a tanítványok kiállítása a kezdők munkáinak és a tanmódszerek bemutatására vonatkozik s a különféle ipari csoportok a hivatásszerűleg, kenyérkeresetből és gyárilag üzött ipari női kézimunkák és a nép hagyományos és egyszerűbb technikájú házi ipart fogja feltüntetni: a műkedvelők kiállításának egyik szép feladatát a művelt középosztály és a főrangú hölgyek magasán képzett izlésének, alkotásainak egybegyűjtése és bemutatása fogja képezni. A melyeknek

adtam. De mitse használt. Mit csináljak? Három éves házasság vagyok — hol van még az ezüstmenyegző? Nem érem meg, ha ön nem segít rajtam. Segítség uram! — segítség! Készséges szolgálja...
-Uram!

Levele nagy gondoktól mentett meg. Hárzasadni akartam; már régebben gondolkozom ezen, de olyan fontosnak tartom, hogy egy egész élet kevés rá. Elég, ha holta után elköveti az ember ezt a hibát. Most azonban nyugodt vagyok; az ön szerével biztosan házassághozhatom. Elődeim árnyai nem kísértének — valamennyi ősom nők által mult ki. Az emberiség nevében kérem tudassa velem eszközét; ezzel szent kötelességet ró le az emberiségre, a társadalom iránt, mert egy embernek segít családát alapítani, mit ön nélkül nem mernék megtenni. Halából minden gyermekemet az ön nevére kereszteltem. Költségek mellékes; nőm hozományából fogom fedezni. Ha szüksége van ara-jelöltjeim arczképére, rendelkezésére bocsátom. Hátas tisztelője, alázatos szolgálja...
Kedves Nagysád! Olvassa ezen leveleket, mondja, mit tegyek! »A nő nem kikutathatlan rejtély« kijelentésem mennyi ellenséget és magasztalót szerzett. Öntől várom a jó tanácsot, segítsen szegény fejemen; egész oraculum ön előtttem — kedves oraculum! Hódoló »mysticus« poétája.

U. i: következő levelemben fogok eleget tenni kedves kívánságának s ígéretemnek, most a r r ó l képtelen vagyok írni — elhiheti!

»Rendkívüli tehetségű poéta!

Ön jós, ön egy, sőt két rendkívüli szellem. Valóban van szere, mind el tudja osztani a női »rejtélyt«?

Ha ez igaz, szeretném önt halálra ölelni. Uram, poétám, tudosom segítsen rajtam; tudassa velem azt a szert, mivel feleségemet kikutathatom. Küldje postán, vasuton, léghajón, levélben amint lehetséges, csak küldje. Árát nem is kérdezem, bármibe kerül, csak küldje. Jótékony czebra akartam adni tízezer forintot, megkötözöm még ezt az összeget, ha akarja s ennek adom higgye meg, jót tesz velem így is. Nőmmel pár év múlva meg fogom ölni ezüst menyegzőmet s hiszi-e, hogy jobban nem ismerem őt mint a hogy nem ismertem, mikor elvettem! Ha az ön szere megérkezik, hiszem, hogy a következő huszonöt évet békességben élhetem le. Kéz szolgálja...
»Nagy felfedező!

Rendkívüli örömmel olvastam levelét; aznap gyanusan néztem feleségemre, csaknem átszurttam szememmel, de higgye meg én az ő rejtélyeit át sem láttam. Mi módon tehetném világossá rejtélyeit? tudósítson kérem! Rettenő a mit szenvedek már évek óta. Feleségemet valódi angyalnak gondoltam, de uram! vege nyugalmamnak mióta felébredt gyanum; s ez alapos gyanu. Ha szüksége van ennek tudatára értesítsen, mindent elmondok, kérem könyörüljön rajtam, mert elpusztulok a kétség miatt. Nőm már ugys napok óta fitymálva mondogatja, hogy nagyon rossz bőrben vagyok; nem tudom, mit ért alatta s ez még jobban növeli kétségbe-

esésemet. Nem vagyok gazdag ember, ha lehetséges volna részlet fizetéssel szívesen lerógnám az ön által kért összeget, mert tudom, hogy felfedezéséig sok experimentumot kellett tennie, pedig ezek az experimentumok sokba kerülnek, különösen a nőknél. Legalázatosabb szolgálja...
»Paratlan tehetség!

A század e legújabb találmányai mind elenyésznek az ön szeniális találmánya mellett. Mi a telefon, mi a villamos vasút, mi a távirás, mi az Eysfel torony, mi a kormányozható léghajó? Uram ön többet tett, mintha a kormányozható léghajót találta volna föl, egy kormányozható asszony. Isteni eszme! — isteni találmány, meg van oldva a házi béke nagy problémája, nem a papok hanem ön oldotta meg! S ezért az ön oszlopán, mit mi a világ összes férfiai fogunk állítani arany betűkkel vésvé fognak állani ezen szavak: a házi béke nagy apostolának, a férfi nem megváltozójának, a férfi nem szenvedései orvoslójának. Ha van önnek neje, mindenesetre maga-maga is el fogja hinni, hogy megérdemli ezt a csekélységet. Kérem hallgasson meg uram s aztán méltányolja panaszomat. Nőm mikor még leány volt angyalnak látszott, angyal volt, kérem az arca, a tekintete, a tette, a szava. Nota bene az anyósom is az volt. S óval én angyali partiel véltem csinálni, gondolatban egész angyal kolóniát véltem magam körül; az anyósomat, s feleségemet érte a kolónia alatt. Uram mi lett ebből! Két Xantippét kaptam — az az egy kolónia Xantippét! Kedvőket kerestem, de soha nem találtam. Lemondtam már a dohányzásról is, a mit erre költöttem volna a házi pénztárnak nőmnek

pedig meg van az az érték, hogy a magyar stílus ornamentika legújabb felkarolásával ezek is egy nemzeti elemet tartanak ébren, mint egy művészi képet, melyet a mult virágaiból és emlékeinek aranyos szálaiból himzenek meg.

Van szerencsénk mindezek folytán tiszteltetésen fölkérni azokat, akik a fentebb vázolt keretbe álló műalkotásokkal foglalkoznak, hogy azokkal kiállításunk részén is szíveskedjenek.

Kérjük egyszermind, hogy eziránti szives készségüket az ezredéves országos kiállítás igazgatóságának (Budapest, Városliget) mielőbb, legkésőbb pedig a folyó évi június hó 31-éig bejelenteni sziveskedjenek. Maguk a kiállítandó műtárgyak a jövő évi február hó 28-áig küldendők be.

A szükséges közelebbi felvilágosításokat a kiállítási igazgatósága készséggel adja meg.

Budapest, 1895. április hó.

Dr. Schmidt József s. k.
min. tanácsos, kiállítási igazgató.

Eöry Farkas Kálmán s. k.
a XX. alcsoport-bizottság elnöke.

Dr. Szendrői János s. k.
az albizottság elődjöje.

H I R E K.

Kiadóhivatalunkat a főtér 8. számú házból Deák-Ferenc-utca 11-ik sz. alá helyeztük át; a mai naptól kezdve Naray J. A. könyvnyomdája is ezen, a vasut felé vezető régi »Temető« utcában, ugyancsak 11. számú házba lett áthelyezve.

„GÖMÖR“

szerk. és kiadóhivatala.

— **Uj megyei állások.** A vármegye már többször kérelmezte a belügyminisztertől, hogy egy újonnan rendszeresítendő aljegyzői és alügyeszi, illetve arvaszéki ügyési álláshoz elvi beleegyezését megadja. A belügyminiszter a rendszeresítést jóváhagyta és most már a megye dolga a két állást törvényhatóságilag is rendszeresíteni és a pályázatot kiírni. Az aljegyzői állásra a közvélemény egyedüli jelöltje Komáromy István, ki jelenleg a főispáni hivatalnál van alkalmazva. Komáromy István ugy a jogtudományi, mint államtudományi államvizsgát kitüntetéssel tette le s így benne a vármegye egy kiválóan képzett ferfiut fog nyerni, ki a közigazgatási ténen is már szerzett gyakorlati ismereteket, amennyiben mint közigazgatási gyakorlónok is működött. Az alügyeszi állásra annyiféle kombinációt hallottunk, hogy az erre vonatkozó közlést még korainak tartjuk.

— **Előléptetés.** Feledy Ferenczet, a kir. törvénszék aljegyzőjét, s társas életünk rokonszenves alakját, az igazságügyminiszter a XI-ik fizetési rangosztály első fokozatába léptette elő. Gratulálunk a kiérdemelt előhaladásához.

— **Papválasztás.** A rimaszombati ev. ref. egyház megüresedett lelkesítő állására a pályázatok szép számban érkeztek be. A pályázók között vannak Ruskay Gyula, Wathay László, és Csabay Pál. Idegen tractusból is van egy pályázó, Czinke István erdőbényei lelkesítő. A pártok körülbelül két csoportba oszthatók. Az egyik párt erőssége, hogy gömörmezei tractusból kíván választani, de nagy gyengesége, hogy nem tud egy meghatározott egyéniségre megállapodni. A másik párt az állás betöltésénél csakis a képességre hajlat tekintettel lenni, s ez alapon Czinke Istvánt tartja a legméltóbbnak. A döntés az egyház híveit illeti, de mi nagyon fogunk örülni, ha megyénkbeli ferfiut üdvözölhetünk a rimaszombati parochián, mert a fenti pályázók miad olyan ferfiak, kik szerényválogatás nélkül szives-örömet látunk társadalmunk körében, bár kétségtelen, hogy Czinke Istvánról is sok szépet hallottunk, ezt azonban nem tudjuk, felülmúlja e megyénkbeli társait? A helybeli eklezsia kiválósága f. hó 2-ára, az istentisztelet után 11 órára a tornaacsarnokba érkekezletre hívták együvé a választókat, azt czélozván, hogy a hívek állapodjanak meg egy jólben, s így jöjjön létre egyhangú választás. Egy kis jóakarattal ez nem is olyan boszorkánymesterség. Kívánjuk, hogy a jóindulatu törekvést siker koronázza.

— **Tornaverseny.** A Besztercebányán május hó 27-én megtartott kerületi tornaversenyen a rimaszombati főgymnásium is résztvett. Daliás, mintegy 30 tanulóval álló csapatot vezetett küzdelemre Benedek Gyula tornatanár. A csapatról már a mult számunkban is megemlékeztünk, leirtuk kinézését s a jó kinézésnek megfelelt az elért siker is. Tanulóink kiváló figyelmek voltak a tárgyai és a rendgyakorlatokat

olyan praecizsen végezték, hogy a honvédtisztikar valósággal elhalmozta dicsérettel a kis csapatot. Az elért sikert egy diszoklevél örököltette meg. A mázásban, futásban és súlydobásban bár nem érkeztek be elsőnek, de nem is voltak az utolsók között, sőt tanulóink azt állítják, hogy a mázást a pestiek lekiabálták és a futásban pedig azzal a fogással éltek a pesti urfiak, hogy a veszedelmesnek látszó partnereket utközben gyomorba verték. Az ugrásban azonban mégis kiküzdötték az elsőseget és Kun Árpád 1 méter 60 cm. magas ugrásával megnyerte magának az ezüstérmét és társainak a dicsőséget. Payer a dobásban 820. méternyire vetette a díjt s első díjat nyert volna, azonban bevalotta, hogy előre csuszott a határvonalon s így holtnak nyilvánítottatott versenye. Boldizsár is elsőnek érkezett a mázásban, azonban a pestiek lekiabálták. Ebből az látszik, hogy a versenyeknél egy kis zür-zavar lehetel, s ilyenkor a jurynek is nehéz közvetlen megfigyeléseket tenni s nagyon is könnyen lehetséges a tévedés, de egy becsület alapján ítélő juryt, melynek többsége katonatisztekkel áll, részrehajlással még ezert nem lehet vádolni. Olyan ez, mintha egy diák megbukik és profszorát vádolja. A vád mindenesetre kétes értékű. Diákjaink elhozta a diadal felvényekes és kísérő öket az erkölcsi győzelem s így vadaskodás nélkül is lehet dicsőséget és győzelmi babért az osztályzásuk. A versenyeket a gimnázium buzgó igazgatója, Fábry János, fiatalos kedvvel, s Kerekes Dezso tanár is elkísérték. A győztes csapatot a gymnásiumi ifjuság f. hó 28-án este nagy ovatióval fogadta. Nemzeti színű lobogóval, zenezsával csapatostól vonultak a pályaudvarba és az érkezőket élén: eljenzéssel fogadták. Aztán hosszú sorokban ismét zenezsával kísérték az ünnepeket a gymnásium épületébe, hol jött az általános ölekezés és oszlás.

— **Meghívó.** A rimaszombati polgári olvasókör 1895 évi június hó 3-án a »Széchenyiker«-ben, házalapja javára, nyári tanczmulatságot rendez. Bemeneti díj 40 kr. Felülfizetéseket köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté delután 3 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a nyári tanczmulatság június hó 9-én fog megtartatni.

— **A megyei kórházról** egy valóban alapos készültéssel összeállított kimutatás jelent meg, a melynek mesteri szerzője Dr. Löcherer Tamás a kórház tudós igazgatója. A füzet közli az általános ismereteket, a felügyeletet, a személyzetet, s működéséről sokoldalú statisztikát. Így megtudjuk, hogy az elmúlt évben 1117 személyt nyert ápolást. Bejáró pedig 938 lett rendeléssel ellátva. A betegek napi átlaga volt 88. A betegek 70 3/4%-a meggyógyult, 10 1/4% javult, 4 2/4% nem gyógyult, 6 4/4% meghalt, 8 9/4% ápolás végett 1895. évre maradt. Ez mindenesetre fényes eredmény, s ezt mutatja, hogy lelkiismeretes kezében van a kórház vezetése dr. Löcherer Tamás kezében, a ki mellett mint tehetséges szegedek működnek dr. Szabó Károly és dr. Kármán Aladár osztály orvosok. Kiváló figyelmet érdemel a műtétek rovata. Összesen 160 műtétet hajtottak végre a kórház ügyes orvosai és pedig sikerrel, mert e nagy számból csak három haltak meg. A kórház bevétele 26011 frt 06 kr. kiadása ellenben csak 22122 frt 70 kr., s így 3888 frt 36 kr. feleslege volt, a mi a jó gazdálkodás dicséretes jele, a miben Draskóczy gondnokot is elismerés illeti.

— **Rimaszombat és Vidéke jótékony nőegylete** június hó 9-én tartja évi közgyűlését, a melyre az egyesület elnöke a meghívókat az egyesület tagjainak már is szétküldötte, minden meghívóhoz csatolva a vagyoni kimutatást. Az egyesület évi bevétele 2069 frt 80 kr. lett ki. Ebből ellátva lett 5 árva 153 frttal, segélyekre ment 456 frt, árva ruha és egyéb szükségletekre 27 frt 25 kr, vegyes kiadások 138 frt 38 kr, tökécsítések 937 frt 15 kr, pénzkészlet vagyis fölösleg 358 frt 02 kr, vagyonszaporulat mult évről 1117 frt 28 kr.

— **Gyűlés.** A gömör-megyei orvos és gyógyszerész egyesület az idei rendez évi közgyűlését Rozsnyón, eunek kies fürdőjében tartotta. Így a fürdő abban a szerencsében részesült, hogy végre fel lett fedezve a vármegyei orvosok által is. Biz ezt a fürdő gyógyító ereje, egészséges, szép fekvése, üde levegője megérdemli. A közegészségügyre ez a gyakorlati jelenség képezi a gyűlés egyik legfontosabb eredményét. A közgyűlés maga dr. Török János elnöklete alatt ment végre. Dr. Löcherer Tamás bemutatatta kétfeliratát a belügyminiszterhez, a melyek egyikében a szegényeknek való ingyenes rendelés mellett, a másikban a tisztí orvosi virsgálat eltörlése mellett foglal állást. Hát bizony ez a vizsga az orvos uraknak kellemetlen lehet, de még mindig jobban vannak mint az ügyvédek, akiket még jobban összevizsgáztatnak. A vizsga rendszer megreformálandó, és pedig minden facultáson. Orient Gyula csetneki gyógyszerész a

gyűlésen kitűnő vegyvizsgáló műszert mutatott be. Dr. Gutlohn Henrik nagy tudományal értekezett a massage gyógyomódról és minden oldalról kiváló figyelemben részesült. Dr. Török János trorsorását szétosztotta, dr. Kármán Aladár betérjesztette a kórház évi jelentését. Az orvos és gyógyszerész testület gyűlés aztán apróra megtekintette a fürdőt, a melynek tisztasága, csinja, fürdőinek eleganciája és kényelme, végül pedig a megtartott banketten konyhája és jó borai általánosan meglepték az orvos urakat, s annál lekeesebben élették egymást és a fürdő igazgatókat.

— **Eljegyzés.** Városunkban a napokban váltott jegyet özv. Bab. Tóth Józsefné szeretetre méltó kedves és bájos leányával Rózsával, Csernyik István tokaji jóhírű mészáros iparos.

— **Hangverseny.** A rozsnói kath. főgimn. hangversenye fényesen sikerült, minden várakozást felülmúlt. A város háza nagytérmet szorongásig töltötte meg a legelőkelőbb közönség, a melynek soraiban ott volt Rozsnyó és a távoli vidék egész intelligentiája. Az estély fénypontja volt Szilágyiné Bárdossy Irén operai énekesnő urhölgy lelépte. Kétszer is énekel. Először Dopler »Vandájából«, másodsor »Romeóból«, csengő hangja művészi dalai a közönséget valóssággal elragadták, a trillák, futamok, a szinezés, kifejezés, mind művészi voltak, s behatottak a szí v legtitkosabb rejtekébe, úgy hogy mindenki valóssággal rabja lett a művésznőnek, a ki dalolt, énekel, s fölényes módon csatlózott! Az előadás alatt egy gyönyörű csokrot is nyújtottak át a művésznőnek. A csokor a kertészet remeke volt, s fehér-kék szalagján a következő felirást viselt: Székelyföldváry Szilágyi Lajosné szül. Bárdossy Ilona urnőnek a rozsnói kath. főgimn. tanári kara és ifjusága! Komoroczy Miklós prologja költői hangulatával, remek gondolataival szép verszetével valóssággal megbűvölte a közönséget. Lázár Ottó tanár felolvasása szellemtel szikrázott. Nem hagyhatjuk említés nélkül Groo István tanár rögtönzött rajzait, a melyek meglepetés számba mentek. Persze Komoróczy kitűnő palóc imitatioi az este is meglelték kacagató hatásukat. Végül az ügyes zongora kísérettel díszeset illeti Szánthó Henriket. Az ifjuság énekkara élvezetes dalával az est programját méltón gazdagította. A műestély után a premontreiek tárházában fényes lakoma volt, a melynek fűszerei voltak az elhangzott kellemes tosztok. Lakoma után rögtönzött, de annál vigabb tanczmulatság volt a »Sas«-disztermében. Tudósítónk feljegyezte: Bárdossy Pálné (N.-Röcze), Sz. Bárdossy Ilona (Bpest), Fodor Gusztávné (Abafala), Illés Gézané (Jolsva), Neogrady Antalné (Bpest), Szeceky Jánosné (N.-Röcze), urnőket és Bárdossy Eta, Illés Vali és Hedvig, Kubinyi Margit (Kerepez), Neogrady Irén (Jolsva), Szeceky Vali és Proschinger Józsa kisasszonyokat. A művészestély jövedelme 312 frt 60 kr. Erre felülfizettek: Dr. Podhrazky István 4 frt 50 kr., Szekeres János 4 frt, dr. Weiner Pál 3 frt, Schelleng Emil 2 frt 70 kr., Hámos László főispán 2 frt 50 kr., dr. Fábri Antal, Wahlner Géza és Hrottkó János honvéd százados 2—2 frt, Láng Antal 170 kr., dr. Göbl Márton, Freiwohlt Eadre és N. N. 1 frt 50—1 frt, 50 kr. Petrovics János 1 frt, Özv. Vozázik Karolyné és N. N. 50—50 kr. Fogadják hálás köszönetünket. Az összes jövedelemből 312 frt 60 krból volt kiadás 142 frt 60 kr. maradt a Szabó István féle szobor felállítási költségeire 170 frt.

— **Eladó birtok.** Vas megyében, 20 percznyire a vasuti állomástól, szép ur birtok nagy pusztai majorsággal, kitűnő gazdasági épületekkel, emeletes ur kastélyal, 50 lépésnyire feynyó erdő által övezve, eladó a birtok 363 hold kitűnő termő szántóból, 80 hold rét, 95 hold sűrű erdő, 100 hold erdő-legelő, 9 hold patak-legelővel övezve, 6 hold kertből és udvarból áll. Állatállomány! 400 korb, 14 ökör, 30 drbból álló gulya bikával, 8 befogható kocsi-ló, 4 pompás csikó. Az egész birtok ára mindenestől terméssel együtt 120 000 frt. Vevők bővebb felvilágosítást nyerhetnek lapunk szerkesztője: dr. Szeless Odónnél.

— **Testgyógyászati műintézet** Keleti J. czég, Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17., az eddigéi szervkötők és betegápolási eszközök készítésére létező gyáran kívül egy nagyszabásu, a modern technikának teljesen megfelelő műhelyt nyitott, Budapest, IV., Régi posta-utca 4. szám, földszint, melyben orvosbeszétési aczéllárak, testgyógyászati készülékek, Hessing-rendszerű elismert műderékfűzők, nyújtó- és járógépek, valamint minden e szakmába vágó aczéllárak stb. készíttetnek. Szenvedők, kiknek ily készülékekre szükségük van, felkérhetnek sziveskedjenek fenti cégtől költség-előírányzatot vagy képes árjegyzéket kérni. Üzleti elv: Szigorú pontos kiszolgálás, legutányosabb árak.

LÖFKOVICS LIPÓT

divatáruháza
RIMASZOMBATBAN.

Meglepő olcsó árak!

Most, a pünkösdi ünnepekre minden üzletben levő czikk
mélyen leszállított áron kaphatók.

**Különösen női- és férfi czipók,
férfi- és fiu-kalapok, ingek, nyakkendők, női gallérok
és felöltők nagy választékban.**

Ritka kedvező alkalom!

Alapított 1865-ben.

A legjobb

**zongorák, pianinók
és harmoniumok**

legelőbban kaphatók tökéletes jótállás mellett.

SCHIEDMAYER és FIAI,

leghíresebb zongorák és Thüringia Organ C.
egyedüli képviselője,

a világ legjobb és legelőbb harmoniumai.

Arjegyzék ingyen.

HECKENAST GUSZTÁV

hirnves zongora-eladási és kölcsönző-intézetében

Budapest,

IV. kerület, Kígyó-utca 7. szám.

1088.—1895 tkv. szám.

Hirdetmény.

Sumjecz község telekkönyve birtokszabályozás s kataszteri munkálatok alapján az 1893. évi 24.366. l. M. sz. rendelethez képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre nézve az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. 1891. XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-czikben szabályozott eljárás, a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantossittatik.

E czélból az átalakítási előmunkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1895. évi június hó 17-én fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1-ször, az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen metaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2-ször mindazok, akik a telekbejegyzőkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak hozni, hogy a t. l. ki hatóság kiküldöttje előtt a kifüztött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3-ször mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15.—18. és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják avagy oda hassanak, hogy az átruházó t. ki tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

4-szer azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztet kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. Járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság, Nagy-Róczen, 1895. május 1-én.

S z e c s k a y, kir. jbiró.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

<p>WALLA JÓZSEF csementáru-gyára, építési anyagok raktára Budapest, VII., Rottenbiller-ú. 13.</p>	<p>Rektárt tart:</p> <p>KERÁMIT-LÁPOK KELHEIM-LÁPOK METLACI LÁPOK TERRACOTTÁ-ÁRUK KŐFEDÉLFÉP. TŰZÁLLÓ TEGLÁK. KÉMÉNY-RAKVÁ- NYOKBÓL stb.</p>	<p>Gyári raktára a gartenaul Portlandi csement és vízhat- lan més-gyárnak.</p>
	<p>Vállalkozók:</p> <p>GRANITTERAZZO, BETONIROZÁSOK, CSATORNÁZÁSOK, SZŐKÖKTÁK, CZEMENT-LÁPOK és MOZAIKLÁFOKÉKALI KŐVEZÉSEK elkészítésére stb.</p>	<p>Köagygcsövek</p>

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX